

**ระบบเตือนภัยภาวะน้ำท่วมฉับพลัน ด้วยสัญญาณเสียง แสงและรายงานทางไลน์ อัตโนมัติ
โดยใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบ 2 ครั้ง
(Double Check -Send to Line)**

รายชื่อผู้เขียน

1) นายนาคราช ขุนบุญจันทร์	ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6.
2) นายปรเมศวร์ ศรีแก้ว	ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6.
3) นายพิสิษฐ์ สุขทองดี	ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5.
4) นายธีรภัทร พลายแก้ว	ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4.

อาจารย์ที่ปรึกษา

นายชนะ เกลี้ยงทอง
นางสุพิศรา ชูสิกร

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๙ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่อยู่เลขที่ 20 หมู่ 8 ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80110
โทรศัพท์ 075-302187 โทรสาร 075-302042

บทคัดย่อ

“อุทกภัย” ถือเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติอีกภัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาในหลายๆด้าน รวมถึงเป็นเหตุให้เกิด
ธรณีพิบัติภัย ถ้าหากประชาชนไม่สามารถอพยพเคลื่อนย้ายได้ทันก่อนเกิด “ภาวะน้ำท่วมฉับพลัน” ก่อให้เกิดความ
สูญเสียที่ตามมาอีกมากมาย “หากผู้ประสบอุทกภัยทราบเหตุการณ์การเกิดอุทกภัยก่อนล่วงหน้า” แล้วอาจมีโอกาส
ที่จะอพยพทันเวลาและได้รับผลกระทบน้อยลง กลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงคิดระบบเตือนภัยภาวะน้ำท่วมฉับพลัน ด้วย
สัญญาณเสียง แสงและรายงานทางไลน์ อัตโนมัติโดยใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบ 2 ครั้ง (Double Check -Send
to Line) เพื่อเป็นการช่วยบรรเทาผลกระทบที่ตามมาหลัง การเกิดอุทกภัยหรือถือเป็นการ ตัดภัยตั้งแต่ต้นน้ำ ซึ่ง
สามารถลดความสูญเสียได้ระดับหนึ่ง

บทนำ

มูลเหตุแห่งการก่อตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๙ จังหวัดนครศรีธรรมราช. เกิดจากอุทกภัยและธรณี
พิบัติในภาคใต้เมื่อปลายปี 2531 และเกิดเหตุหนักในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ อำเภอพิปูน จังหวัด
นครศรีธรรมราช ยังผลให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล ประชากรจำนวนมากที่ต้องไร้ที่อยู่
อาศัยที่ทำมาหากิน และมีความลำบากยากจน ยังผลให้เยาวชนขาดโอกาสในการศึกษา

“อุทกภัย” ถือเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติอีกภัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาในหลายๆด้าน รวมถึงเป็นเหตุให้เกิด
ธรณีพิบัติภัย ถ้าหากประชาชนไม่สามารถอพยพเคลื่อนย้ายได้ทันก่อนเกิด “ภาวะน้ำท่วมฉับพลัน” ก่อให้เกิดความ
สูญเสียที่ตามมาอีกมากมาย เนื่องด้วยภาวะดังกล่าวที่ว่านี้จะเกิดขึ้นภายในระยะเวลาสั้นๆและรวดเร็วซึ่งสาเหตุมา
จากการสะสมหรือรวมตัวของน้ำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วบางครั้งอาจเกิดร่วมกับภาวะดินโคลนจากภูเขาถล่มร่วมด้วย

ปัญหาอุทกภัยหรือน้ำท่วมฉับพลัน ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติในหลายๆด้าน ดังที่ทราบกันเมื่อไม่นานนี้
จังหวัดนครศรีธรรมราช และ หลายๆจังหวัดเกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลัน เกิดปัญหาทรัพย์สินเสียหายขาดแคลนข้าว

ของเครื่องใช้ทั้งด้านอุปโภคและบริโภค ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ภาวะเหล่านี้เกิดจากปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข

ทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการเล็งเห็นถึงความสำคัญหนึ่งว่า “หากผู้ประสบอุทกภัยทราบเหตุการณ์การเกิดอุทกภัยก่อนล่วงหน้า” อาจมีโอกาที่จะอพยพและได้รับผลกระทบน้อยลงจากภาวะอุทกภัย ซึ่งทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงคิดจัดทำโครงการในหัวข้อเรื่อง...ระบบเตือนภัยภาวะน้ำท่วมฉับพลัน ด้วยสัญญาณเสียง แสงและรายงานทางไลน์ อัตโนมัติโดยใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบ 2 ครั้ง (Double Check -Send to Line) เพื่อเป็นการช่วยบรรเทาผลกระทบที่ตามมาหลังการเกิดอุทกภัยเป็นการ ตัดภัยตั้งแต่ต้นน้ำ ซึ่งสามารถลดความสูญเสียได้ระดับหนึ่ง

วัตถุประสงค์

- นำความรู้มาประยุกต์ใช้ จากบทเรียนสู่การใช้งานจริง
- เพื่อศึกษาการทำงานของระบบตรวจจับ การแจ้งเตือนในรูปแบบต่างๆ
- เพื่อพัฒนาระบบการเตือนภัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำไมต้องใช้ตรวจจับ 2 ชั้น การใช้ Soil Moisture Sensor ตรวจวัดระดับน้ำอาจเกิดการผิดพลาดจากแรงกระเพื่อมหรือวัสดุนำไฟฟ้าพาดผ่านระหว่างขาอิเล็กทรอนิกส์ได้ จึงใช้การสะท้อนสัญญาณของ Ultrasonic sensor ร่วมด้วยเป็นการตรวจสอบ 2 ชั้น

ระบบตรวจจับหรือเซ็นเซอร์ ที่นำมาใช้มี 2 แบบ คือ

1).เซ็นเซอร์วัดระดับ (Level sensor) ประเภท Ultrasonic หรือ Ultrasonic sensor เป็นเซ็นเซอร์ที่ต้องอาศัยหลักการของการสะท้อนคลื่นความถี่ Ultrasonic ในการตรวจจับวัตถุต่าง ๆ Ultrasonic sensor นั้นจำเป็นต้องอาศัยตัวกลางในการเดินทาง เช่น อากาศ แก๊ส หรือของเหลว จึงทำให้ Ultrasonic sensor สามารถใช้งานตรวจจับวัตถุได้หลากหลายชนิด ซึ่งวัตถุที่มีสถานะของเหลวโดยที่เป็นสารเคมีหรือมีความหนืดก็สามารถใช้ Ultrasonic sensor ในการตรวจจับได้ Ultrasonic sensor มีความถี่ไปตั้งแต่ 20000Hz ขึ้นไปซึ่งเป็นความถี่ที่สูงเกินกว่ามนุษย์จะสามารถรับรู้ได้

Ultrasonic sensor คือ อุปกรณ์สำหรับวัดระดับหรือระยะทางชนิดหนึ่งโดยใช้คลื่น Ultrasonic ซึ่งอาศัยหลักการสะท้อนของคลื่นความถี่สูง Ultrasonic โดยอุปกรณ์จะปล่อยคลื่น Ultrasonic ให้กระทบกับวัตถุ จากนั้นรอคลื่น Ultrasonic สะท้อนกลับมาที่เซ็นเซอร์เพื่อคำนวณหาระยะทางที่วัดได้

2).เซ็นเซอร์วัดความชื้นในดิน (Soil Moisture Sensor) เซ็นเซอร์วัดความชื้นในดิน โดยใช้หลักการทำงานในการวัดค่าความต้านทานระหว่างขาอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นจะมีวงจรเปรียบเทียบแรงดันสามารถให้ output ทั้งในแบบ analog และ digital หากความชื้นในดินมีมากก็จะให้ Logic 1 ส่วนขา analog ให้แรงดัน 0-5V(ในทางอุดมคติ) โดยค่าจะแปรผกผันกับ ตามความชื้น (ขึ้นมาก ค่า A0 น้อย)

น้ำท่วม คือ ภาวะน้ำสูงกว่าปกติ

น้ำท่วมฉับพลัน คือน้ำสูงกว่าปกติในเวลาอันรวดเร็วประจู่ประเ็น้ำจากที่สูง ปริมาณมาก ในเวลาที่รวดเร็ว ผู้จัดทำโครงการ ต้องการทำโครงการนี้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากภาวะน้ำท่วม และต้องการนำทฤษฎีที่เรียนมาสู่การปฏิบัติจริง

แนวคิด หลักการ และข้อคิดทางวิชาการที่จะใช้

การจัดทำโครงการนี้จะเน้นถึงการช่วยลดปัญหาที่ตามมาหลังการเกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลัน โดยการติดตั้งเซ็นเซอร์ไว้ยังแหล่งต้นน้ำ เพื่อตรวจจับการเปลี่ยนแปลงสถานะจากระดับน้ำ มากระตุ้นให้โปรแกรมทำงาน รายงานการเปลี่ยนแปลงตามรูปแบบที่กำหนด ซึ่งมี

เสียงเตือน

แสงเตือน ตามระดับ เขียว เหลือง แดง

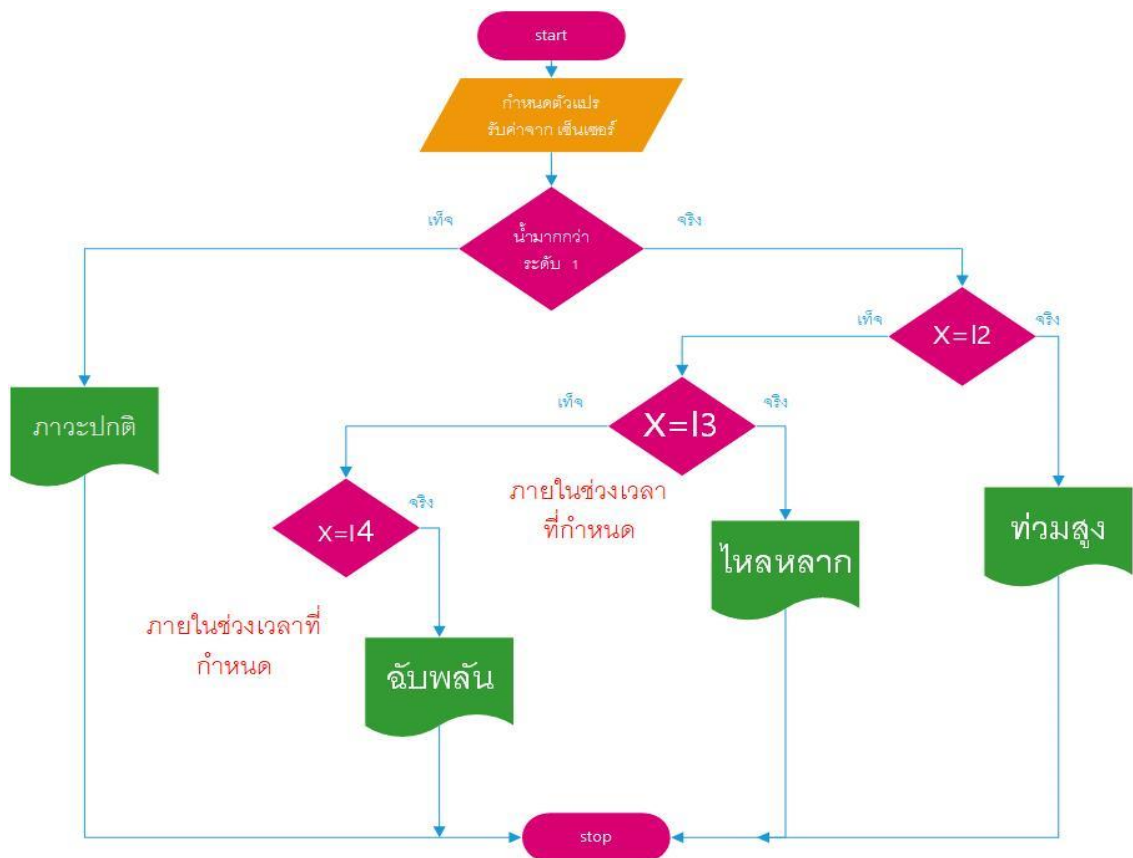
แจ้งเตือนระยะไกลโดย รายงานทางไลน์กลุ่มเฟ้าระวัง

การทำงานของระบบเซ็นเซอร์ อาจผิดพลาดได้จึงใช้ระบบตรวจสอบ 2 ครั้งเทียบเคียงกัน

ขั้นตอน แผนการดำเนินงาน วิธีการดำเนินการ

การจัดทำโครงการนี้จะเน้นถึงการช่วยลดปัญหาที่ตามมาหลังการเกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันซึ่งเกิดจากการตั้งระบบเตือนภัยไว้ยังแหล่งต้นน้ำ ซึ่งวิธีการดำเนินงานมีวิธีการ ดังนี้

- สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา
- ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
- เขียนผังโปรแกรม เขียนแบบรูปรายการ

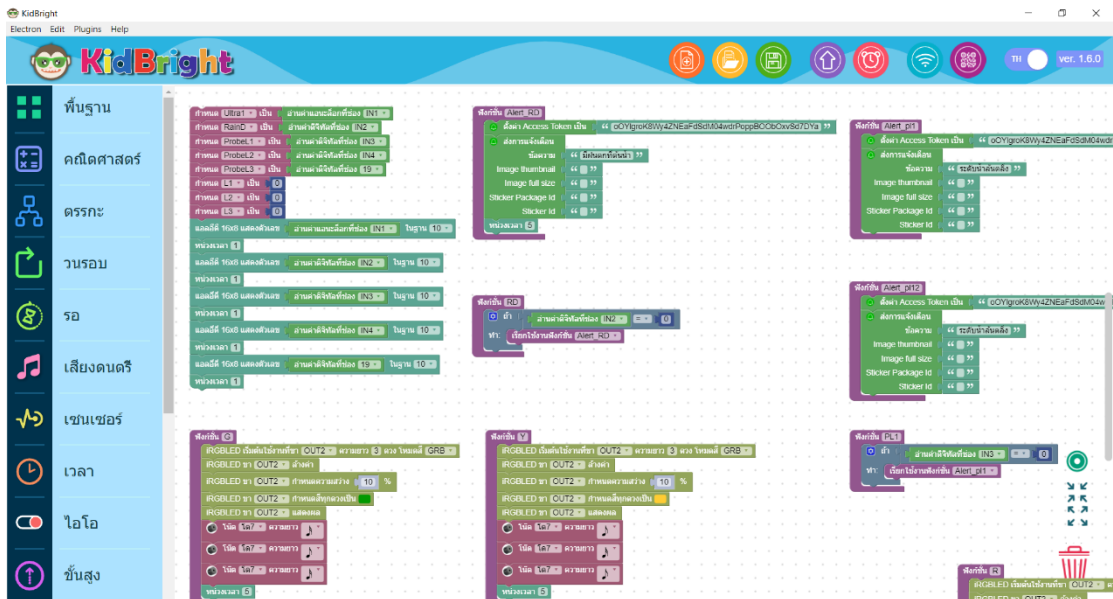
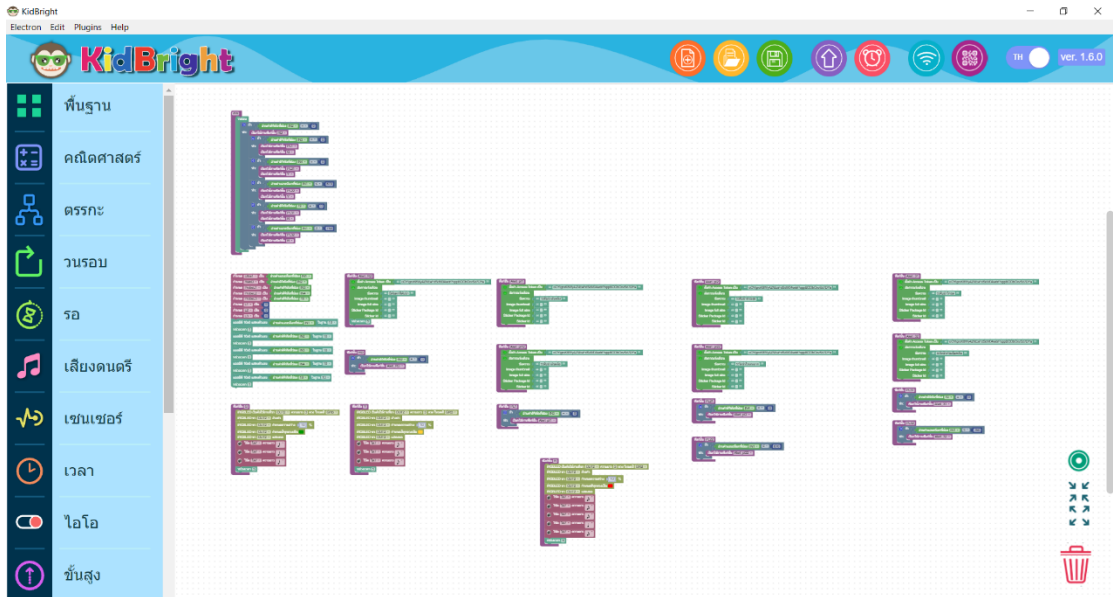
— จัดหาอุปกรณ์

ลำดับ	รายการ	จำนวน ตัว/ชุด
1	KidBright board	1
2	Rain Sensor Module	1
3	Ultrasonic Module (HC-SR04)	1
4	Mounting Bracket for Ultrasonic Module(HC-SR04)	1
5	Soil Moisture Sensor	3
6	สาย ไฟจัมเปอร์ ยาว30cm.	3
7	Solar Kit	1
8	NeoPixel Ring RGB LED	1
9	connector JST style jumper	1
10	กล่องอะครีลิก พร้อมวาล์วน้ำทั้ง	1
11	เบ็ดเตล็ด กาว สายไฟ ตะกั่ว ฯลฯ	

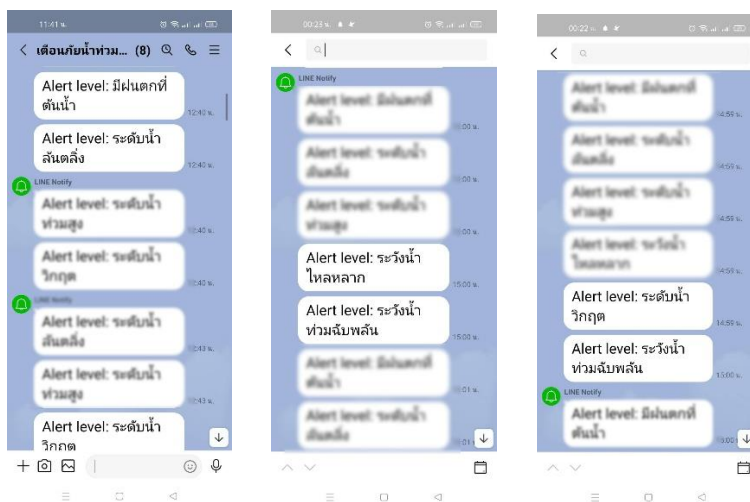
— ติดตั้งอุปกรณ์ตามแบบรูปรายการ

เขียนโปรแกรมสั่งการลงบอร์ด

— ทดลองระบบ (ระบบเตือนภัยจะมีการเชื่อมต่อกับโทรศัพท์มือถือ เพื่อแจ้งเตือนผ่านไลน์ เมื่อน้ำอยู่ในเกณฑ์ภาวะที่ได้คำนวณไว้ว่า คือ ภาวะน้ำท่วมฉับพลัน,ภาวะน้ำท่วมสูง หรือ ภาวะน้ำป่าคิตี) พร้อมมีสัญญาณเสียง แสง แจ้งเตือน

— ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข

ผลการวิจัย

ฝนตก/ระดับน้ำ	เซ็นเซอร์น้ำฝน	เซ็นเซอร์ความชื้น/ระดับ	เซ็นเซอร์ อัลตราโซนิก	แสงแจ้งเตือน	เสียงแจ้งเตือน	ข้อความในไลน์
ฝนตก	✓					ฝนตกที่ต้นน้ำ
1	✓	✓			✓	ระดับน้ำล้นตลิ่ง
2	✓	✓			✓	ระดับน้ำท่วมสูง
2	✓	✓	✓		✓	ระวางน้ำไหลหลาก
3	✓	✓			✓	ระดับน้ำวิกฤต
3	✓	✓	✓		✓	ระวางน้ำท่วมฉับพลัน

อภิปรายผล

เมื่อเซ็นเซอร์น้ำฝนตรวจจับได้ว่ามี ฝนตก จะมีข้อความแจ้งทางไลน์ ว่า ฝนตกที่ต้นน้ำ

เมื่อเซ็นเซอร์น้ำฝนตรวจจับได้ว่ามี ฝนตกพร้อมเซ็นเซอร์ความชื้น/ระดับที่ 1 ตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดจะมีข้อความแจ้งทางไลน์ ว่า ระดับน้ำล้นตลิ่ง พร้อมสัญญาณเสียงและแสงสีเขียว

เมื่อเซ็นเซอร์น้ำฝนตรวจจับได้ว่ามี ฝนตกพร้อมเซ็นเซอร์ความชื้น/ระดับที่ 2 ตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดจะมีข้อความแจ้งทางไลน์ ว่า ระดับน้ำท่วมสูง พร้อมสัญญาณเสียงและแสงสีเหลือง

เมื่อเซ็นเซอร์น้ำฝนตรวจจับได้ว่ามี ฝนตกพร้อมเซ็นเซอร์ความชื้น/ระดับที่ 2 ตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดและอัลตราโซนิกตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดจะมีข้อความแจ้งทางไลน์ ว่า ระวางน้ำไหลหลาก พร้อมสัญญาณเสียงและแสงสีเหลือง

เมื่อเซ็นเซอร์น้ำฝนตรวจจับได้ว่ามี ฝนตกพร้อมเซ็นเซอร์ความชื้น/ระดับที่ 3 ตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดจะมีข้อความแจ้งทางไลน์ ว่า ระดับน้ำวิกฤต พร้อมสัญญาณเสียงและแสงสีแดง

เมื่อเซ็นเซอร์น้ำฝนตรวจจับได้ว่ามี ฝนตกพร้อมเซ็นเซอร์ความชื้น/ระดับที่ 3 ตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดและอัลตราโซนิกตรวจจับได้ว่ามีระดับน้ำถึงจุดที่กำหนดจะมีข้อความแจ้งทางไลน์ ว่า ระวางน้ำท่วมฉับพลัน พร้อมสัญญาณเสียงและแสงสีแดง

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯสยามราชกุมารี ที่ได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๙ จังหวัดนครศรีธรรมราช และคุณครูที่ปรึกษาโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนให้คำปรึกษาโครงการ

คณะผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งวิทยากร บุคลากร อาจารย์ทุกท่านของมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯสยามราชกุมารี ที่ถ่ายทอดความรู้ด้านอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และการเขียนโปรแกรม วิธีทำโครงการที่มีประสิทธิภาพ คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารที่อ้างอิง/งานทางวิชาการเกี่ยวกับโครงการ

<https://www.nectec.or.th/innovation/innovation-hardware-electronics/kid-bright.html>

https://www.nstda.or.th/home/performance_post/kidbright-inspires/

<https://notify-bot.line.me/th/>

<https://www.omi.co.th/th/article/ultrasonic->

<http://www.arduino-indy.com/product/19/วัดความชื้นในดิน-soil-moisture-sensor-module>